

NORSK FORENING FOR
FARTØYVERN

Øvre Slottsgate 2 B, 0157 OSLO

Telefon 24 14 51 70

E-post: post@norsk-fartoyvern.no

<http://www.norsk-fartoyvern.no/>

Bankgiro: 9365 10 43717

Org.nr. 965.906.746

Sjøfartsdirektoratet

Oslo, 20.03.2024

Høringsinnspill til forskrift om forbud mot utslipp av kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden

Norsk Forening for Fartøyvern takker for muligheten til å komme med innspill til *Forskrift om forbud mot utslipp av kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden* og ønsker å komme med noen innspill.

Norsk Forening for Fartøyvern er en landsomfattende interesseorganisasjon for verneverdige fartøyer. Foreningen er også akkreditert av Unesco World Heritage som en rådgivende frivillig organisasjon for immateriell kulturarv innenfor fagområdet fartøyvern. Foreningens oppgave er å fremme bevaring av fartøyene etter antikvariske retningslinjer og ivareta de frivilliges interesser.

Norsk Forening for Fartøyvern støtter arbeidet med å få ned utslipp i en forurenset fjord, men ser at hensynet til kulturminnevern og vår felles kulturarv ikke er i varetatt i forslag til forskrift. Foreningen mener det derfor er viktig å få et unntak inn i forskriften for fartøy med status som vernet eller fredet og båter som har stor kulturhistorisk verdi. (Det er vernemyndighetenes ansvar å godkjenne fartøy for fritak). Dette vil gjelde en liten gruppe fartøyer som ikke utgjør noen nevneverdig volum i forbindelse med utslipp av kloakk til fjorden.

Ombygging av vernede eller fredete fartøy for å tilpasse forskriften er dessverre ikke forenelig med kulturhistoriske hensyn. En ombygging vil gi så **store inngrep at det ikke er forenelig med antikvariske prinsipper**. Ombygging av toalettene med behov for tanker, pumper og økt strømforsyning vil være ødeleggende for fartøyenes autentisitet som flytende museer, fartøyet blir ikke lenger et tidsvitne for sin epoke i vår sjøfartshistorie. Det er ofte ikke teknisk mulig heller, da all plass i eldre fartøy stort sett allerede er fullt ut disponert med ingen plass til nye komponenter.

Det er viktig for våre flytende kulturminner å seile for at de skal bestå. Vi kaller det **vern gjennom bruk**, både når det gjelder den materielle kulturarven – objektet – men også den immaterielle – kunnskapen og kompetansen rundt objektet. For **materiell og immateriell kulturarv** er uløselig knyttet sammen. Fartøyet og maskineri vil forfalle uten bruk. Men også gamle håndverkstradisjoner og sjømannskap - den immaterielle kulturarven må - holdes levende og videreformidles, da denne kunnskapen er en forutsetning for både vern og bruk av fartøyene i verneflåten. Derfor er det så viktig at verneflåten må få seile. Det er allerede begrensninger på for eksempel bølgehøyde og seilesesong. I tillegg er det **få fartøy**. Vi mener derfor at å gi våre flytende kulturminner unntak fra forbudet mot utslipp av kloakk i Oslofjorden vil gi lite miljømessige konsekvenser, særlig sett i sammenheng med **fartøyvernets bærekraftige sider** som reparasjon fremfor å skifte ut, gjenbruk og bruk av naturmaterialer. I fartøyvernet har vi ikke mikroplastproblematikk som vi finner i for eksempel plasttau på andre fartøy.

Et annet viktig poeng er de **økonomiske konsekvensene** dette ville fått for frivilligheten. Det er våre frivillige som er bærebjelken i fartøyvernet. Uten frivillige ville ikke våre flytende kulturminner bli tatt vare på. Dette gjelder også fartøy i tilknytning til museer. Det er våre frivillige som på dugnad vedlikeholder, restaurere, holder kunnskap og kompetanse i hevd, og søker om midler. En så stor ombygging som må til vil gi så store økonomiske konsekvenser at det vil knekke frivilligheten for disse kulturminnene. Konsekvensen vil bli at de heller lar vær å seile, som igjen betyr forfall av fartøy og kompetanse. Vi minner om begrensninger som allerede finnes for fartøyene. Det er synd om verneflåten ikke får brukt fjordene i egne fylker.

Et annet økonomisk aspekt er at fartøyene som seiler med turister i Oslofjorden vil ha tapt inntekt, inntekt som går tilbake til fartøyet til vedlikehold etter antikvariske retningslinjer, og til drift og opprettholdelse av kompetanse. Det er her ikke snakk om kommersiell drift. Det finnes ikke midler å søke på når det gjelder drift av verneflåten, kun til restaurering. Det er derfor **disse inntektene er helt nødvendige for våre**

NORSK FORENING FOR
FARTØYVERN

Øvre Slottsgate 2 B, 0157 OSLO

Telefon 24 14 51 70

E-post: post@norsk-fartoyvern.no

<http://www.norsk-fartoyvern.no/>

Bankgiro: 9365 10 43717

Org.nr. 965.906.746

frivillige. Selv om det er gjennom bruk at fartøyet vernes best, så er det gjennom seilaser med billettsalg og annet at man får midler til å kunne bruke fartøyet.

Hvis vi ønsker å ta vare på våre flytende kulturminner må vi akseptere at de brukes. Og det ønsker vi, noe som også er politisk bestemt. Det er derfor viktig å ta hensyn til vernete og fredete skip også i Oslofjorden ved å gi **unntak fra kravet om forbud mot utslipp av kloakk**. Vi ser at verneflåten og våre frivillige ofte glemmes. Det vil igjen få alvorlige konsekvenser for sertifisering av verneflåten om det ikke tas hensyn til vår felles flytende kulturarv i lovverk og forskrifter, påbud og forbud.

Med vennlig hilsen

Hedda Lombardo
generalsekretær
Norsk Forening for Fartøyvern

Kari Anne Flaa
spesialrådgiver
Norsk Forening for Fartøyvern